

ตารางถอดรหัสศัพท์ความเสมอภาคทางการศึกษา

Equity Terminology Decoder · TH ⇌ EN

สำหรับผู้กำหนดนโยบาย
นักวิจัย · ผู้นำการศึกษา
ใช้อ่านเอกสารไทยฉบับใดก็ได้

คำ “เสมอภาค” และ “เท่าเทียม” ในภาษาไทย ไม่มีการบัญญัติที่ตรงกัน — เอกสารทางการแต่ละฉบับใช้แทน Equality หรือ Equity สลับกัน การ์ดนี้ช่วยระบุว่าคำที่คุณเห็น “หมายถึงอะไรกันแน่” โดยยึด กฎการกระจายทรัพยากร ไม่ใช่ตัวคำ

🔒 คำนี้ — ความหมายคงที่ ใช้/อ่านได้เลย

⚠️ คำอื่น — ความหมายเปลี่ยนตามแหล่ง ต้องตรวจทุกครั้ง

แผนถอดรหัส 5 แนวคิดหลัก · CORE DECODER

แนวคิด (EN)	คำไทยที่พบ	ความหมายจริง — กฎการกระจาย	บททดสอบเร็ว (ถามกับเอกสาร)
INEQUALITY	ความเหลื่อมล้ำ 🔒 นิ่ง	สภาพ “ไม่เท่ากัน” = ตัวปัญหา (ที่อีก 4 แนวคิดเป็นคำตอบ) มี 4 มิติ: การเข้าถึง · ทรัพยากร · กระบวนการ · ผลลัพธ์ (พ.ร.บ.กสศ. ม.3 นิยาม = “ความไม่เท่าเทียมกัน” จาก 3 ด้านต่อ: โรงเรียน-ครู-ฐานะ)	“เอกสารพูดถึง ช่องว่าง ใน มิติไหน?” ระวัง: วัดแค่การเข้าถึง จะไม่เห็นช่องว่างเชิงผลลัพธ์
EQUALITY	ความเท่าเทียม ⚠️ สั้น / ความเสมอภาค	ให้ทุกคน “สิ่งเดียวกัน ปริมาณเท่ากัน” (เชิงรูปแบบ / formal) — จำเป็นแต่ไม่พอ: เมื่อจุดตั้งต้นต่างกันมาก การให้เท่ากันกลับตอกย้ำความเหลื่อมล้ำ	“ให้ เหมือนกันหมด ทุกคนหรือเปล่า?” ถ้าใช่ → Equality
EQUITY	ความเป็นธรรม 🔒 นิ่ง* / ความเสมอภาค / ความเท่าเทียม ⚠️	ให้ “ตามความจำเป็นที่ต่างกัน” เพื่อให้ผลลัพธ์ใกล้เคียงกัน (เชิงสาระ / substantive) (รธน. ม.71: จัดสรรตามความจำเป็นที่ต่างกัน “เพื่อความเป็นธรรม”; ม.27/4: ช่วยผู้ด้อยโอกาส ≠ เลือกปฏิบัติ)	“ให้ ผู้ด้อยโอกาสมากกว่า หรือเปล่า?” ถ้าใช่ → Equity
JUSTICE	ความยุติธรรม ทางการศึกษา 🔒 นิ่ง	แก้ “โครงสร้างที่ผลิตซ้ำ” ความเหลื่อมล้ำ ไม่ใช่ชดเชยปลายทาง (ปฏิรูปการจัดสรร · กระจายครูคุณภาพ · รื้อโครงสร้างกีดกัน)	“พูดถึงการ รื้อ/ปฏิรูปโครงสร้าง ไม่ใช่แค่ให้ทุน/ชดเชย?”
INCLUSION	การเรียนรู้รวม 🔒 นิ่ง / การอยู่รวม	ออกแบบระบบ “รองรับความหลากหลายตั้งแต่ต้น” (universal design) ไม่ใช่แยกกลุ่ม (เด็กพิการเรียนรวม · ชาติพันธุ์/ไร้สัญชาติ · พหุภาษา)	“ระบบ ออกแบบเพื่อคนหลากหลาย ใหม่หรือทิ้งใครไว้?”

จุดกับดัก · หลักฐานจากเอกสารจริง 4 ฉบับ

⚠️ เสมอภาค & เท่าเทียม — แพลได้ทั้ง Equality และ Equity · ต้องตรวจทุกครั้ง			
รัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 27	ใช้ “เสมอกัน...เท่าเทียมกัน” เป็น คำพ้อง ในประโยคเดียว	เสมอภาค = เท่าเทียม = EQUALITY	
พ.ร.บ. กสศ. 2561 ชื่อกองทุน	ชื่ออังกฤษทางการ “Equitable Education Fund”	เสมอภาค = EQUITY	
แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560–2579	หัวข้อ “ความเท่าเทียม (Equity)” แต่ตัวชี้วัดใต้เป้าใช้ “ดัชนีความเสมอภาค” — ปั่นกันในเอกสารเดียว	เท่าเทียม = EQUITY	
พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 60	แบบอย่างที่ดีควรยึด: ม.60(1) อุดหนุนรายบุคคล “เท่าเทียมกัน” (ให้เท่ากัน) · ม.60(3) งบประมาณผู้มีความต้องการพิเศษ “...เพื่อความเป็นธรรม” (ตามจำเป็น) — แยกสองคำในมาตราเดียว	แยก EQUALITY / EQUITY ✓	

วิธีถอดรหัส 3 ขั้น · เมื่อเจอ “เสมอภาค/เท่าเทียม”

- 1 หาคำอังกฤษในวงเล็บก่อน — เชือกือได้ที่สุด ถ้ามี (Equality) หรือ (Equity) กำกับให้ยึดตามนั้น
- 2 ไม่มีวงเล็บ? อ่านนิยาม/ตัวชี้วัด — “เท่ากันทุกคน/ถ้วนหน้า” → Equality · “ตามความจำเป็น / ช่วยผู้ขาดแคลน-ด้อยโอกาส” → Equity
- 3 ยังไม่ชัด? ดูบริบท/สังกัด — ตัวบทสิทธิ-กฎหมาย มักหมายถึง Equality · บริบทงบประมาณ-การช่วยเหลือ มักหมายถึง Equity

คำที่ใช้ได้อย่างมั่นใจ 🔒ความเหลื่อมล้ำ = Inequality
ไม่เท่าเทียม = “ตัวปัญหา/ช่องว่าง”ความเป็นธรรม = Equity
คำไทยที่ชัดที่สุดสำหรับ “ให้ตามจำเป็น” (อิงรัฐธรรมนูญ ม.71 + พ.ร.บ. 2542 ม.60(3))

* ควรสงวน “เสมอภาค/เท่าเทียม” ไว้ใช้กับ Equality หรือใช้เมื่อมีคำอังกฤษกำกับเท่านั้น